Magiczny Kraków

Sztuka osób niepełnosprawnych

2023-02-17

Fundacja Sztuki Osób Niepełnosprawnych

Powstała w 1991 roku. Wśród zadań, jakie postawiła, było poszukiwanie talentów plastycznych i promowanie twórców bez względu na rodzaj schorzenia i wynikającej stąd niesprawności, także wśród dzieci i młodzież.
W ciągu minionych lat zakres i rozmaitość form działalności stale się wzbogacały. Obecnie można wyróżnić cztery główne nurty:

Promocję, która obejmuje:
• organizację Międzynarodowych Biennale Sztuk Plastycznych Osób Niepełnosprawnych (z wystawami m.in. w Muzeum Narodowym, Pałacu Sztuki, Centrum Sztuki Współczesnej "Bunkier Sztuki"); Biennale w 2000 roku było włączone do Festiwalu "Kraków 2000- Europejskie Miasto Kultury"
• przygotowanie ponad 300 wystaw indywidualnych i zbiorowych niepełnosprawnych twórców, amatorów i profesjonalistów
• otwarcie w 1999 roku galerii sztuki osób niepełnosprawnych "Stańczyk
• organizowanie corocznie ogólnopolskich konkursów literackich
• działalność wydawnicza: kwartalniki artystyczne "Słowem i Kształtem", książki, kartki pocztowe, katalogi, plakaty,
kalendarze itp.

Art-terapię i edukację; w tym zakresie zorganizowano:
• Studium Wiedzy o Sztuce dla osób niepełnosprawnych przy Politechnice Krakowskiej (163 absolwentów z całej Polski otrzymało świadectwa ukończenia Studium)
• warsztaty plastyczne, literackie i teatralne
• turnusy art-terapii i plenery, w tym "podziemne" o zasięgu międzynarodowym, wspólnie z Muzeum Żup Krakowskich w kopalni soli w Wieliczce
• klub art-terapii o charakterze integracyjnym

Informację:
• Centrum Informacji Kulturalnej dla Osób Niepełnosprawnych przy Galerii „Stańczyk” w Krakowie przy ulicy Królewskiej 94
• Centrum Informacji dla Osób niepełnosprawnych przy MOWIS w Nowej Hucie, os. Centrum C 10

Współpracę:
• z urzędami państwowymi i samorządowymi
• wyższymi uczelniami
• organizacjami pozarządowymi i wydawnictwami w kraju i za granicą

W kręgu oddziaływania Fundacji znajduje się około 2500 osób niepełnosprawnych, nie licząc szerokiej publiczności na imprezach artystycznych i czytelników jej publikacji.

Galeria "Stańczyk"
ul. Królewska 94
30-079 Kraków,
Czynna od wtorku do piątku od 12.00 do 17.30
Tel/fax (12) 636-85-84
e-mail: galeriastanczyk@vp.pl

Powstała w 1999 roku. Jest jedyną profesjonalną galerią w Krakowie promującą wyłącznie twórczość osób niepełnosprawnych. Galeria zajmuje lokal niewielki wprawdzie, lecz łatwo dostępny, usytuowany w dogodnym miejscu: u końca ważnej arterii, jaką jest ulica Królewska, w pobliżu Akademii Pedagogicznej.
W odstępach 3 tygodniowych otwierane są wystawy plastyczne, zarówno zbiorowe jak i indywidualne. Prezentowane są na nich prace plastyczne wykonywane w różnych technikach przez artystów zawodowych i amatorów. Za pośrednictwem galerii można nawiązać bezpośredni kontakt z autorami prac, które wzbudziły szczególne zainteresowanie.
Galeria "Stańczyk" stanowi również miejsce warsztatów artystycznych – plastycznych, literackich i teatralnych. W galerii pod przewodnictwem Sławy Bednarczyk działa Teatr „Stańczyk”, z sukcesami występujący w kraju i za granicą.
Dwa razy w tygodniu galeria przekształca się w malarskie atelier: przechodnie i goście mogą ujrzeć plastyków przy sztalugach i "na gorąco" oceniać rezultaty ich pracy.
Galeria to również Centrum Informacji Kulturalnej dla osób niepełnosprawnych, gdzie można otrzymać wydawnictwa Fundacji jak kwartalnik artystyczny "SŁOWEM I KSZTAŁTEM", książki, okolicznościowe kartki pocztowe, foldery itp.

Inne organizacje działające w obszarze sztuki osób niepełnosprawnych:

Fundacja ARTES

Fundacja Artes prowadzi działalność w 2 obszarach:

Kultury i ochrony tradycji, w tym ginących technik rękodzielniczych

Pomoc osobom niepełnosprawnym.

Siedziba: ul. Brzozowa 4/4a

tel: 601 571 919

fundacja_artes@org.pl

Moliere – Centrum Kultury i Sztuki Osób Niepełnosprawnych
Historia "Moliere'a" rozpoczyna się w 1992 roku, kiedy aktor Teatru Starego - Artur Dziurman i Eugeniusz Dykiel z Teatru Bagatela otworzyli pierwszą aktorską kawiarnię w Krakowie.
W kawiarence na parterze zabytkowej kamienicy przy ulicy Szewskiej 4 spotykali się aktorzy, muzycy, pisarze i poeci. Przy dobrej kawie można było obejrzeć m.in. Andrzeja Grabowskiego w "Audiencji"

Magiczny Kraków

Bogusława Schaeffera, Piotra Różańskiego w "Nienawidzę" oraz Marka Kotarskiego. Adam Bujak prezentował swój album "Kraków z loty ptaka". Była również możliwość posłuchania Andrzeja Sikorowskiego.
Po ośmiu latach działalności i 14 miesiącach generalnego remontu mała dotychczas kawiarenka przeobraziła się w Centrum Kultury i Sztuki Osób Niepełnosprawnych. Z parterowego pubu utrzymanego w klimacie starego "Moliere'a" można teraz wejść do ogrodu zimowego znajdującego się w podworcu i do piwnic, gdzie poza dwoma barami i restauracją powstała nowa scena. Stuosobowa widownia może uczestniczyć w odbywających się koncertach, wieczorach poezji śpiewanej, kabaretach i spektaklach.

Stowarzyszenie Skrzydła - Centrum Terapii, Sztuki i Integracji
31-836 Kraków
os. Jagiellońskie 34/35A
tel. (12) 649-78-46
tel. kom. 0-507 153-679
e-mail: teatrtrocheinny@wp.pl

Stowarzyszenie Skrzydła-Centrum Terapii, Sztuki i Integracji jest młodą organizacją, która została zarejestrowana 31.10.2003 roku, jednak działalność osób przez które zostało powołane do życia trwa już kilka lat, zwłaszcza na polu psychoterapii, psychoedukacji, psychoprofilaktyki oraz terapii poprzez sztukę, a zwłaszcza poprzez teatr.

Odbiorcami działań są osoby i grupy zagrożone społeczną marginalizacją, a zatem:
• Osoby niepełnosprawne fizycznie i intelektualnie
• Osoby zaburzone i chore psychicznie
• Dzieci i młodzież: sprawiająca trudności, ale także zdrowa
• Rodziny niewydolne wychowawczo
• Osoby bezrobotne, samotne
• Seniorzy
• Osoby znajdujące się w trudnych momentach życiowych, kryzysach
• Instruktorzy, pedagodzy, nauczyciele, psycholodzy, pracownicy socjalni i inne osoby pracujące z osobami i grupami zagrożonymi wykluczeniem społecznym

Stowarzyszenie realizuje swoje cele poprzez:

• Prowadzenie warsztatów twórczych (teatralnych, tanecznych, dramowych, plastycznych, muzycznych, literackich, dziennikarskich, filmowych)
• Prowadzenie warsztatów i treningów psychologicznych (asertywności, twórczości, komunikacji interpersonalnej, mnemotechnik-szybkiej nauki, rozwoju osobistego, integracyjne, relaksacyjne, psychorysunek)
• Prowadzenie warsztatów antydyskryminacyjnych – przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na wiek, płeć, pochodzenie etniczne, wyznanie, orientację seksualną , sprawność i z innych przyczyn.
• Prowadzenie szkoleń i warsztatów doskonalających dla nauczycieli, pedagogów, psychologów, pracowników socjalnych, trenerów, instruktorów terapii zajęciowej i innych osób zajmujących się

pracą z osobami i grupami defaworyzowanymi
• Psychoedukacja (wykłady i warsztaty)
• Psychoprofilaktyka (przeciwdziałanie patologiom społecznym, narkomanii, alkoholizmowi i innym uzależnieniom, przemocy, agresji, wagarom)
• Psychoterapia (indywidualna, grupowa, rodzinna) w orientacji psychodynamicznej, psychodrama, psychoanaliza Jungowska, choreoterapia.

Przy Stowarzyszeniu działa integracyjna grupa teatralna "**Teatr trochę Inny**", w której aktorami są osoby i grupy zagrożone wykluczeniem społecznym (osoby niepełnosprawne fizycznie, psychicznie i intelektualnie, młodzież, seniorzy itp.). Pierwszy spektakl zespołu "Mały Książę" zdobył 1 nagrodę na ponad 50 zespołów uczestniczących w Krakowskich Spotkaniach Artystycznych Gaudium (2003), oraz brał udział w Międzynarodowym Biennale Terapia i Teatr (2004) i w Międzynarodowej Parafiadzie Dzieci i Młodzieży (2003).

Fundacja Kultury Osób Niepełnosprawnych
Galeria „Stańczyk”
ul. Królewska 94, czynna od wtorku do piątku od 11.00 do 16.00
tel. (12)-636-85-84

Powstała ona z inicjatywy grupy osób niepełnosprawnych działających od kilkunastu lat na rzecz osób niepełnosprawnych z Krakowa, Polski i krajów Europy, prowadzących działania integracyjne jak: spotkania, wyjazdy rekreacyjne, plenery, turnusy rehabilitacyjne, konkursy, wystawy, szkolenia – w ramach działań prywatnych, pracy w Stowarzyszeniach i Fundacji.
Wypracowanym metodom działania, dogłębnemu poznaniu potrzeb środowiska osób niepełnosprawnych wyszła naprzeciw uchwalona właśnie „Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie”, powodując decyzję powołania Fundacji.

Działania Fundacji obejmują następujące obszary działalności określone w Ustawie:

1. Prowadzenie działań na rzecz osób niepełnosprawnych.
2. Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i tradycji.
3. Nauka, edukacja, oświata i wychowanie.
4. Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu.
5. Promocja zatrudnienia i aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy.
6. Pomoc społeczna.
7. Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych.
8. Działalność charytatywna.
9. Działania na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijanie kontaktów i współpracy między społeczeństwami.
10. Promocja i organizacja wolontariatu.
11. Działalność wspomagająca technicznie, szkoleniowo, informacyjnie lub finansowo organizacje pozarządowe oraz podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego.

Fundacja Bona Fide

Magiczny Kraków

ul. Telimeny 9

Prowadzona przez Zespół Szkół Specjalnych nr 9 działa na zasadach Ośrodka Rewalidacyjno – Wychowawczego. Wszystkie zajęcia są bezpłatne:

- edukacyjne,

- terapeutyczne,

- opiekuńcze,

- rehabilitacyjne.

Zapewnia opiekę w godzinach 7.00 – 17.00.
Przyjmuje dzieci i młodzież z:
a) upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym,
b) sprzężeniami,
c) głębokim upośledzeniem umysłowym.

Fundacja Bona Fide organizuje cykliczne imprezy o charakterze kulturalnym, między innymi Festiwal twórczości artystycznej osób niepełnosprawnych.